

Vergadering uniecommissie internationale zaken (CINTER) Gehouden op vrijdag 1 december 2023, Online (Teams), aanvang 10.00 uur)

Aanwezig

CINTER leden: Luzette Kroon (UvW en Wetterskip Fryslân (voorzitter)), Carla Michielsens (Scheldestromen), Ellen Hemmers-Markink (Vechtstromen), Erik de Ridder (De Dommel), Geert-Jan ten Brink (Hunze en Aa's), Hennie Wiersma den Dulk (Hollandse Delta), Jo Caris (Zuiderzeeland), Kees Jan de Vet (Brabantse Delta), Mario Jacobs (Aa en Maas), Marjon Verkleij (Rijnland), Miranda Wesselink (Drents Overijsselse Delta), Roeland van der Schaaf (Noorderzijlvest), Stijn van Boxmeer (Delfland), Toon van der Klugt (Schieland Krimpenwaard), Willem van der Steeg (Stichtse Rijnlanden).

Ambtelijke aanwezigheid: Bas Tammes (Noorderzijlvest) (Voorzitter WINTER), Emilie Sturm (Programmaleider Blue Deal), Marcel de Ruijter (Blue Deal Roemenië), Piebe Hoeksma (secretaris WINTER), Robin Memelink (secretaris CINTER), Marion Wierda (Programma Manager NWB Fonds), Eric Kruindersma (Stichtse Rijnlanden), Céline Visser (Limburg).

Gasten: Wieke Tas (IenW - Afdelingshoofd Klimaatadaptatie), Giacomo Galli (IenW - Adaptatie Caribisch Nederland).

Afwezig

CINTER leden: Marijn Ornstein (Vallei en Veluwe), Remco Bosman (Hollands Noorderkwartier), Sander Mager (Amstel, Gooi en Vecht), Co Verdaas (Rivierenland), Hein Pieper (Rijn en IJssel), Herman Beerda (Noorderzijlvest, Lambert Verheijen (Limburg)

0. Vooraf

De volgende onderwerpen worden vooraf ingebracht:

- Kees Jan van der Vet (Brabantse Delta): Graag volgende keer op de agenda: Waterconferentie Benelux met focus op grenzen voor de effecten van klimaat extremen. Bekijken met buurlanden.
- Hennie Wiersma den Dulk (Hollandse Delta): Meedenken op Watervisie Cyprus. Hennie hoort graag of andere leden het zich voor kunnen stellen dat de CINTER hier een bijdrage aan levert. mee willen doen. Verzoek komt van Leo van Gelder, die o.a. CIO is van Floating Farm. 'Bijlage 1_Bijdrage aan een collectieve watervisie voor Cyprus 2' is aan het verslag toegevoegd.
- Marjon Verkleij (Rijnland): Watersymposium op 15 december bij Rijkswaterstaat in Utrecht. Met focus op terugblik waterconferentie in New York. Hoe kunnen de gemaakte afspraken verder worden vormgegeven?

OPENING

1. Welkom

2. Mededelingen

2.1. Verslag vergadering CINTER gehouden op 22 september 2023 (bijlage CINTER 23-16. Ter vaststelling, zie Agendabundel).

Het verslag wordt vastgesteld met een aantal aanpassingen benoemd door Hennie Wiersma den Dulk.

2.2. Annotatie WINTER aan CINTER (Luzette Kroon) (bijlage CINTER 23-17. Ter informatie, zie Agendabundel).

2.3. Update Blue Deal, (Emilie Sturm)

Emilie Sturm (Projectleider Blue Deal), geeft een mondelinge update over de voortgang van het Blue Deal programma. Ze uit de wens om in de aankomende WINTER en CINTER het evaluatierapport van de 1^e fase van de Blue Deal te delen. 6 van de 17 partnerschappen kampen met voornamelijk veiligheidsproblemen. Het ontstaan van tussenpartnerschappen wordt aangemoedigd. Ondanks onderzoek naar een nieuwe opzet van dit partnerschap en het vinden van gegadigden vanuit andere waterschappen, heeft Wereldwater-net als penvoerder een procedure gestart voor het beëindigen van partnerschap Mali. Luzette zal hierover contact opnemen met Sander Mager voor meer duidelijkheid.

2.4. Stand van zaken inzet in Oekraïne, mondeling (Piebe Hoeksma)

Piebe Hoeksma (secretaris WINTER) benoemd dat de inzet rond Oekraïne progressie maakt. We zijn geen mede indienende partner, maar gevraagd voor ondersteuning door VNG internationaal (VNGi). We zijn in onderhandeling voor een begroting voor inzet van 90 dagen en hopen hier komende maand reactie over te krijgen van de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO). Een inventarisatie voor experts loopt binnen de waterschappen.

Hennie Wiersma den Dulk (Hollandse Delta) stelt dat de gemeente Rotterdam een initiatief neemt om drie waterschappen bij elkaar te halen voor de wederopbouw van drie steden in Oekraïne. Luzette kroon stelt dat op 6 december een delegatie vanuit Oekraïne naar Nederland komt. Hennie Wiersma den Dulk stelt Piebe Hoeksma in contact met dit initiatief.

2.5. SDG6 “Schoon Water en Sanitair” – Unie van Waterschappen met Vewin als alliantie coördinator, mondeling (Luzette Kroon)

De Unie van Waterschappen heeft de rol als alliantie coördinator (AC) voor Sustainable Development Goal (SDG) 6 “Schoon Water en Sanitair” aangenomen. Dit willen ze wel het liefst doen samen met Vewin aangezien drinkwater er een groot deel van is. Het betreft een unieke kans om de SDG situatie voor Nederland te beïnvloeden, maatschappelijk verantwoord ondernemen ondersteunt, samen in VN verband versterkt en een extra positie op rijksstafels geeft. Momenteel geen actie vereist vanuit de leden.

2.6. Leading utilities of the World – mondeling (Robin Memelink)

Betreft een globaal platform waar de meest gerenommeerde en innovatieve water en waterzuiveringsinstanties. Het is een samenwerkingsverband dat elkaar verder brengt en inspireert. Mogelijk een unieke kans om als Nederlandse waterschappen hierbij aan te sluiten voornamelijk met het doel om kennis te halen (leren uit het buitenland). Website: <https://www.leadingutilities.org/>

3. Verhalen delen

3.1. Voorstellen partnerschap Roemenië (Marcel de Ruiter)

Marcel de Ruijter is de coördinator van het Partnerschap Roemenië vanuit de Unie van Waterschappen (penvoerder partnerschap). Hij stelt in een korte presentatie het partnerschap voor ter kennisname van de leden. De Blue Deal heeft dit partnerschap een grote impuls gegeven. Het betreft een land met een andere geografie en water situatie. Ze staan daarom voor problemen waar Nederland wat van kan leren. We zijn daar actief in voornamelijk 4 projecten:

- Voldoende water: droogte en woestijnvorming (waterschap Jiu)
- Veilig water: aanpak 18 doden per jaar door wateroverlast (waterschap Siret)
- Beter reservoir: opzetten van decision support system (553 reservoirs landelijk)
- Voldoende financiering: tekort van 65 % om aan KRW doelen te voldoen

In alle projecten wordt ingezet om stakeholder management te versterken en is financiering en bezuinigingen een focus punt.

3.2. Terugkoppeling bezochte conferenties

- Luc Kronenberg (Bureau Brussel) deelt kort mee over Water Knowledge Europe (17-19 Oktober) evenement in Brussel. Er liggen kansen met Europese netwerken voornamelijk op het gebied van kennisdeling. Hij zal hier tijdens de volgende CINTER dieper op ingaan.
- Piebe Hoeksma (Secretaris WINTER) geeft kort terugkoppeling over de DWA-Netwerkdag (27 November) dat in Driebergen plaatsvond. Het doel van de dag was om alle collega's die internationaal actief zijn, bij elkaar te brengen. Er was duidelijk veel nieuwe energie voor internationaal. Ook zijn er goede verbindingen met externe partners gelegd die bij het evenement aanwezig waren.

BESPREKPUNTEN

4. Inzet DWA in internationale samenwerkingen

4.1. Mogelijke inzet Caribisch deel van het koninkrijk (bijlage CINTER 23-18 & 23-19. Ter bespreking)

Presentatie door IenW - over betrokkenheid IenW bij Caribisch Nederland en eventuele raakvlakken DWA.

Wieke Tas (IenW) en Giacomo Galli (IenW) stellen kort de activiteiten vanuit IenW rond het Caribisch gebied voor. KNMI klimaatscenario's laten zien dat actie nodig is in het gebied. Dit betreft voornamelijk droogte, zeespiegelstijging en stormen op Bonaire, voornamelijk orkanen voor Saba en St Eustatius en zure oceanen. Er zijn veel beleidsontwikkelingen, maar er bestaat een lacune in de uitvoeringspraktijk. IenW stelt de leden van de CINTER de vraag of ze het zich kunnen voorstellen om in deze regio te ondersteunen vanuit de Blue Deal of DWA.

Uit een vooranalyse van de WINTER werd al geconcludeerd dat interesse vanuit 9 waterschappen bestaat voor ondersteuning in het Caribisch gebied. Waterschap Rijn en IJssel benoemde al actief te zijn op Bonaire en ook Schieland en Krimpenerwaard benoemd dat er al contact met het gebied loopt. Naast interesse voor ondersteuning wordt wel het risico voor een financierings- / capaciteitsconflict met bestaande activiteiten (Blue Deal partnerschappen) en ambities (inzet EU-gebied, Inzet Oekraïne) besproken.

Reacties vanuit de leden

- Miranda Wesselink (Drents Overijsselse Delta) uit interesse voor het leveren van ondersteuning.
- Marjon Verkleij (Rijnland) vraagt zich af hoe deze inzet zich verhoudt tot de bestuurslaag op lokale bestuurslagen en wat dit betekend voor het afleggen van verantwoording.
 - Wieke Tas (IenW) bevestigt dat het momenteel nog in de verkenningsfase zit. Hoe het initiatief te structureren is en hoe het bestuurskundig met de eilanden ingezet zal worden, wordt nog onderzocht. Dit is een continue aandachtspunt in verband met bijvoorbeeld vergunningverlening. Bonaire heeft een nieuw bestuurscollege.
- Roeland van der Schaaf (Noorderzijlvest) vraagt zich af in welke mate waterzuivering ook een thema is.
 - Giacomo Galli (IenW) bevestigt dat ook waterzuivering een belangrijk punt is vanuit het natuur en milieu beleidsplan Caribisch Nederland.
- Hennie Wiersma den Dulk (Hollandse Delta) benoemd geen voortrekkers rol maar wel expertise te kunnen leveren.
- Toon van der Klugt (Schieland Krimpenerwaard) benoemt dat er al contact loopt met het gebied.
- Erik de Ridder (De Dommel) spreekt het mogelijke conflict in financiering en capaciteiten aan ten opzicht van bestaande activiteiten en ambities..
- Ellen Hemmers-Markink (Vechtstromen) zegt hiervoor niet beschikbaar te zijn in verband met gelimiteerde capaciteiten.
- Kees Jan de Vet (Brabantse Delta) benoemd enkel beschikbaar te zijn voor leveren specifieke deskundigheid. Overdaad aan waterschappen proberen te voorkomen.

- Jo Caris (Zuiderzeeland) zegt geen capaciteit beschikbaar te kunnen stellen. Onderstreept kritiek geleverd door Erik de Ridder, en voegt de vraag daaraan toe, hoe gaan we andere ambities waarmaken als inzet in Europa?
- Willem van der Steeg (Stichtse Rijnlanden) kunnen geen capaciteiten leveren. In de toekomst is er wel een beoogde verdubbeling van internationale capaciteiten, eventueel kunnen we daarna aansluiten.
- Carla Michielsen (Scheldestromen) kunnen ook geen capaciteiten leveren, mogelijk wel een optie voor de toekomst.

IenW uit tevredenheid met het aantal beschikbare waterschappen. Het is niet de bedoeling alle waterschappen te betrekken, maar om een kopgroep te vormen en structuur aan te brengen in de ondersteuning en contact met het gebied. Wat betreft de financiën wordt nog volop gekeken wat de mogelijkheden zijn, het zit nog in een verkenningfase.

Luzette bevestigt dat financiën niet in de weg moeten staan voor de al gecommitteerde blue deal samenwerking. Ondersteuning in het Caribisch gebied wordt verder onderzocht en uitgewerkt. De Unie van Waterschappen en IenW blijven hierover in contact. Andere samenwerking staat iedereen vrij, laat wel weten wat je doet aan de Unie van Waterschappen.

4.2. Inventarisatie internationale activiteiten waterschappen (bijlage CINTER 23-20 & 23-21. Ter bespreking)

Presentatie door Marion Wierda. Deze inventarisatie is uitgevoerd door een van de deelwerkgroepen onder de WIV - Werkgroep Implementatie Visie DWA2030.

Marion Wierda (Programma Manager NWB Fonds) stelt de resultaten van het onderzoek voor. De aanleiding van het onderzoek was de opgestelde DWA-visie en in kaart brengen van de doelen en inspanningen gemaakt door het netwerk. In de inventarisatie zijn de volgende onderwerpen onderzocht: beleid en capaciteiten, Europa, wereldwijd (niet-Blue Deal), DWA Loket en crisisorganisatie. Voor de uitkomsten en adviezen zie de presentatie als Bijlage 4_Presentatie DWA inventarisatie internationaal 2023.

Na het presenteren van de uitkomsten en adviezen en conclusies rond beleid en capaciteiten volgde een ronde reacties van de leden. De leden konden zich in de meeste adviezen vinden. Wel waren er meerdere leden die hun zorgen uitten betreffende de aanbeveling rond beschikbare capaciteiten voor internationaal werk. Zo is het om diverse redenen ingewikkeld om aan 0,5 % tot 1 % van de bestaande formatie voor internationaal werk te voldoen. Er dient rekening gehouden te worden met de individuele situatie van waterschappen en het verschil in tempo. Het is belangrijk hoe het capaciteitsdoel geframed wordt. Zo werd geadviseerd om het als streven in plaats van een vereiste te formuleren.

- Willem van der Steeg (Stichtse Rijnlanden) stemt in met meeste adviezen maar uit zijn zorgen dat ze ondanks een geplande verdubbeling niet aan de 0.5 % capaciteiten kunnen voldoen.
- Miranda Wesselink (Drents Overijsselse Delta) gaat akkoord met adviezen 1 tot en met 3, en zijn reeds grotendeels geïmplementeerd. Echter is het voldoen aan de capaciteitsdoelstelling in punt 4 ingewikkeld, voornamelijk als niet penvoerder.
- Geert-Jan ten Brink (Hunze en Aa's) stemt in met de adviezen. Hij geeft aan dat Hunze en Aa's binnen de capaciteitsbandbreedte van 0,5 % tot 1 % zit. Daarbij wordt nadruk gelegd op het nakomen van gemaakte afspraken. Wel met nadruk dat het niet te verwachten is om elkaar eisen op te leggen.
- Toon van der Klugt (Schieland Krimpenerwaard) uit dat de inzet op het percentage internationale medewerkers echt aan het algemeen bestuur is. Ze zitten voornamelijk nog in de fase voor het creëren van bewustzijn en draagvlak voor internationale activiteiten.

- Stijn van Boxmeer (Delfland) benoemd dat voor het vergroten van de internationale capaciteiten bestuurlijk stappen gemaakt moeten worden. Het is goed als vanuit de CINTER daar een eerste aanzet wordt gedaan.
- Erik de Ridder (De Dommel) excuseer dat vanuit de Dommel de vragenlijst niet is ingevuld in verband met een vertrekkende medewerker. Akkoord met 1, 2 en 4, maar niet met 3. Desondanks dat ze wel in de bandbreedte vallen is het opleggen van een dergelijke eis ongewenst. Opnemen in het CAO is ook onverstandig.
- Marjon Verkleij (Rijnland) internationaal beleid wordt nieuw vastgesteld voor komende 6 jaar. Percentage voldoen ze niet aan, wel is er hoop op uitbreiding. Door het om te formuleren als een streven kom je veel waterschappen tegemoet.
- Hennie Wiersma den Dulk (Hollandse Delta) capaciteitsinzet gaat in de goede richting, maar is niet in het bestuursakkoord opgenomen.
- Roeland van der Schaaf (Noorderzijlvest) pleit ervoor om het percentage internationale medewerkers te zien als een resultaat in plaats van een doelstelling.
- Jo Caris (Zuiderzeeland) uit dat capaciteit benaderd zal moeten worden door internationaal als onderdeel van kennisontwikkeling en uitwisseling (intern en extern) te zien. Dit helpt om het te borgen in het reguliere werk. Ook helpt het om het gesprek met het algemeen bestuur te voeren en zouden in dat kader extra middelen aangevraagd moeten worden.
- Luzette Kroon (UvW en Wetterskip Fryslân) bevestigt dat het een solidariteitsgedachte moet bevatten en dat niemand hierin verplicht kan worden. Ze stelt nog duidelijk dat het streven naar kennisontwikkeling buiten het percentage van internationale capaciteiten valt.

Vervolgens presenteerde Marion de uitkomsten en adviezen rond Europa, wereldwijd (niet Blue Deal), DWA Loket en crisisorganisatie, waarna een tweede ronde reacties volgde.

- Hennie Wiersma den Dulk (Hollandse Delta) geeft Singapore als voorbeeld waar wordt ingezet op kennisuitwisseling en als grote meerwaarde blijkt voor onder andere het hergebruik van water en zeespiegelstijging.
- Willem van der Steeg (Stichtse Rijnlanden) benoemd dat Stichtse Rijnlanden niet deelneemt aan collectieve reisverzekering, ze zullen zich hierin gaan verdiepen en de voor- en nadelen op een rijtje zetten voor een besluit hierover.
 - Marion Wierda (Programma Manager NWB Fonds) zal informatie over de verzekering delen met de buitenland coördinatoren.
- Erik de Ridder (De Dommel) geeft de waarschuwing om met een realistische blik naar internationale activiteiten te kijken. Hij wil niemand remmen, maar we moeten wel op letten dat we er ons niet in verliezen. Meer enthousiasme wekt meer vragen op waar we mogelijk geen capaciteiten voor hebben.
 - Luzette Kroon (Wetterskip Fryslân/Voorzitter CINTER) bevestigt de behoefte voor prioritering. Zo nemen de internationale vragen toe (bijv. uit Mexico, Macedonië, etc.).

De feedback zal worden teruggekoppeld aan de werkgroep implementatie visie DWA. De CINTER geeft de werkgroep de opdracht om de uitkomsten van het onderzoek verder te analyseren en te kijken hoe de voorgestelde adviezen geïmplementeerd zouden kunnen worden.

Afsluiting

5. Rondvraag

Toon van der Klugt (Schieland Krimpenerwaard): vraagt naar de overweging voor inzet in Gaza/het Palestijnse gebied. Ze hebben overwogen om de CINTER actief om inzet te vragen.

- Emilie Sturm en Luzette Kroon antwoorden dat er geen vraag voor hulp bij het DWA-Loket binnen gekomen. Er bestaat al wel een partnerschap met de west-bank van het Palestijnse gebied, en dit

gaat ondanks de oorlog gewoon door. Hopelijk kan hier snel een inhaalslag gemaakt worden als de rust enigszins terugkeert.

6. Sluiting

Vergaderdata 2024	
WINTER	CINTER
9 februari, 10.00-12.30 uur	22 maart, 13.00-15.00 uur
26 april, 10.00-12.30 uur	31 mei, 13.00-15.00 uur
6 september, 10.00-12.30 uur	4 oktober, 13.00-15.00 uur
25 oktober, 10.00-12.30 uur	22 november, 13.00-15.00 uur

Lange termijn agenda CINTER	
Onderwerp	Planning, verantwoordelijke
1 ^e evaluatierapport Blue Deal	Februari, Emilie
Kennisagenda procesvoorstel	Februari, Petra
Stakeholders en Congressen	Februari, Piebe
Waterconferentie Benelux	Februari, Kees-Jan van der Vet
Rol CINTER in visie DWA	
Vervolg Rapport de Ridder	
Hoe om te gaan met het aantal vliegkilometers?	
Reisgids buitenlandse delegaties	